

Zondag 3 maart 2024 Grote Kerk Schiedam 3^e zondag van de Veertigdagen, Oculi

Epistellezing Efeziërs 5: 1,2 en 8 t/m 14

Zingen lied 277 Die ons voor het licht gemaakt hebt

Evangelielezing Matteüs 6: 19-34

Lofprijzing 339a

Verkondiging

Zingen lied 910 : 1, 2 en 3 Soms groet een licht van vreugde

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Al eeuwenlang wordt er door theologen nagedacht over de rol van de kerk: moet de kerk zich afzonderen van de wereld, een heilig volk zijn, niet meedoen met de samenleving met z'n kwade praktijken. Of moet de kerk juist aanwezig zijn in de wereld, daar het zout en het licht zijn. Met het risico dat je wordt beïnvloed door de slechte dingen die daar worden gezegd en gedaan.

In de tijd van onze ouders of grootouders was dit nog duidelijk: Neem geen deel aan de vruchteloze praktijken van de duisternis, dat betekende dat een christen niet thuishoort in de bioscoop, in de danszaal, het café of het theater. Heilig leven, in afzondering, dat is de veiligste manier om niet onder invloed te komen van slechte praktijken. Zo voorkom je zedeloosheid, grensoverschrijdend gedrag, verslaving aan genot of hebzucht. Maar er komt in deze tekst uit Efeze 5 nog een belangrijke zin achteraan: Doe niet mee met de vruchteloze praktijken van de duisternis, **maar ontmasker ze**, want wat in het verborgene gebeurt, is te schandelijk voor woorden. Het kwaad zit niet alleen aan de buitenkant, in het meedoen, het zit ook verborgen in ons. We willen dat liever niet toegeven, maar het is onze opdracht om dat wel te doen, om het te ontmaskeren, om ook in onszelf bewust onderscheid te maken tussen goed en kwaad. Want we kunnen ons wel afzonderen van de zogenaamde boze buitenwereld, maar niet van de kwade neigingen in ons eigen hart.

De bijbel is realistisch over de aard van de mens. Er staat nergens dat het wel goed komt met de wereld als we maar lief zijn voor elkaar. Er staat dat we het kwaad moeten ontmaskeren, ons verzetten tegen alles wat het licht van God verduistert, ook in onszelf.

Daarom moeten we wakker worden uit onze slaap, uit onze zelfgenoegzaamheid, uit de gedachte dat wij beter zijn dan anderen. We moeten opstaan uit de dood en het licht van Christus over ons leven laten stralen. En als we dat doen, als we ons leven spiegelen aan het evangelie, als we onze ogen richten op hem, dan leren we onszelf gaandeweg steeds beter kennen, dan ontdekken we wat opbouwend is en wat afbreekt. Wat wijs is en wat dwaas. Wat goed is, rechtvaardig en betrouwbaar. Wie in het licht van Christus bij zichzelf naar binnen durft kijken, wordt nederiger en milder in het oordeel over anderen.

Aan het begin van de dienst hebben we psalm 25 gezongen: Mijn ogen zijn gericht op u, bevrijd mijn voeten uit het net. Dat net is in bijbelse tijden een valstrik, waarmee je een vogel of een mens vangt. Het net waarin je als mens verstrikt raakt is een beeld voor alles wat ons gevangen houdt en belemmert om voluit mens te zijn. Psalm 25 staat niet voor niets in de veertigdagentijd op ons rooster. In deze tijd van bezinning en zelfonderzoek bidden wij om bevrijding van angst, om niet beheerst te worden voor wat mensen ons aandoen, of voor wat ons kan overkomen. We bidden we om vernieuwing van ons denken en vertrouwen op God.

Ook in Matteüs 6 gaat het om zelfonderzoek. Jezus laat ons nadenken over de dingen waar we ons druk over maken of waar we ons zorgen over maken. Waar leef je voor, voor God of voor het geld? Ben je bezig met rijk worden, steeds meer spullen, nieuwe kleren, vaker op

vakantie? Waar besteed je je tijd aan, wat is je focus? Waar ligt je hart? Bij de aarde of bij de hemel? Bij je eigen koninkrijkje of bij het koninkrijk van de hemel? Bij de wereld zoals die is, waar het recht van de sterkste geldt, of bij Gods nieuwe wereld waar mensen zorgen voor de zwakke?

In deze toespraak zet Jezus de zaak op scherp: het kan niet allebei, het kan niet tegelijk. Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn. Je focust op mensen óf op spullen. Je dient de God van mensen óf de god van geld en bezit. Je maakt je zorgen over je eigen eten, je kleren en je toekomst, óf je bent bezorgd over mensen zonder eten, zonder kleren en zonder toekomst. Je leeft maar één keer, en wat wil je dat er aan het eind van je leven over jou gezegd kan worden?

De bergrede van Jezus legt de lat hoog, vaak té hoog voor ons gevoel. Maar laten we hem het voordeel van de twijfel geven. Misschien heeft hij gelijk, raakt hij de kern. Misschien wil hij ons wakker schudden uit onze slaap, ons aansporen om op te staan uit onze dood. Laten zien hoe we ons kunnen wapenen tegen het kwaad in de wereld. Hoe we ín de wereld kunnen leven maar ons niet door de wereld laten meeslepen. Hoe we slechte gedachtes en praktijken kunnen herkennen en ontmaskeren. Op welke terreinen we ons laten meeslepen door de opvattingen in onze samenleving. Hoe wij kinderen van het licht kunnen zijn, midden in een wereld vol duisternis en pijn.

Jezus heeft dat voorgedaan: licht brengen in een donkere wereld. Met woorden en met zijn leven. Daarom wordt hij het Licht van de wereld genoemd. Hij heeft ons leven gedeeld, is zelf de weg van lijden gegaan. Hij was verdrietig om de dood van zijn vriend Lazarus, wanhopig in de hof van Getsemane. Hij voelde zich door God en mensen verlaten, maar ontving kracht om zelfs aan het kruis nog te bidden om vergeving voor zijn beulen. In dat gebed vanuit de diepte zien wij Gods grootheid, zijn nabijheid tot in de dood.

Ik hoop dat we iets van die nabijheid mogen ervaren. In de kerk of thuis, in een gebed of een lied, in vriendschap van mensen in tijden van ziekte of eenzaamheid. Maar ook in mensen die zich verzetten tegen onrecht of discriminatie. Dat we iets van God mogen ervaren in de zorg voor elkaar, in de zorg voor kinderen en kwetsbare mensen. In een leven met aandacht voor wat dichtbij is en goed, verbonden met de bloemen en de vogels. Leven als kinderen van het licht: in de wereld, maar niet van de wereld. Scherp op wat er toe doet: gerechtigheid en solidariteit, liefde en hoop.

Amen.

Reageren? graag!

Ds.anjedekuijer@pkngrotekerkschiedam.nl